

**ŽMONIŲ SU NEGALIA TEISIŲ STEBĖSENOS KOMISIJA
PRIE LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIAUS TARNYBOS**

**2020 M. GRUODŽIO 21 D. POSĖDŽIO
PROTOKOLAS**

2020 ~~12-18~~ Nr. *NKP-19*

Vilnius

Posėdis vyko 2020 m. gruodžio 21 d., 11.00 – 12.00 val., Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyboje (Gedimino pr. 11, Vilnius) nuotoliniu būdu Zoom platformoje.

Dalyvavo: Žmonių su negalia teisių stebėsenos komisijos prie Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos (toliau – Komisija) nariai: Kristina Dūdonytė, Dalia Mikalauskaitė, Vytautas Pivoras, Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos atstovas Vytis Muliuolis.

DARBOTVARKĖ:

1. 2020 m. gruodžio 21 d. Komisijos posėdžio sekretoriaus išrinkimas;
2. Dėl žmonių su negalia padėties pandemijos metu (antikūnių tyrimas, bendrųjų paslaugų, informacijos prieinamumas).

1. SVARSTYTA. D. Mikalauskaitės išrinkimas 2020 m. gruodžio 21 d. Komisijos posėdžio sekretore.

NUTARTA. Pritarti (bendru sutarimu).

2. SVARSTYTA: D. Mikalauskaitė pasidalino patirtimi, kad intelekto negalios ir/ar autistiškam asmeniui, dėl negalios pobūdžio sudėtinga arba apskritai nėra galimybės atlikti Covid-19 viruso testą įprastu būdu (iš nosiaryklės), tačiau, paskambinus į NVSC, buvo pasiūlyta neįgaliojo šeimai patiems savarankiškai atlikti mokamą antikūnių testą. Konstatuotina, kad nei SAM, nei SADM niekaip nėra atsizvelgę į reikšmingą faktinę aplinkybę – kad nesavarankiškam neįgaliajam, gyvenant atviroje bendruomenėje, šalia yra nuolatos jam padedantis žmogus/ šeimos narys(iai), kontaktuojantis su galimai virusu užsikrėtusiu neįgalioju. Tad žmogus su negalia ir jam padedantis gyventi asmuo, dėl esamo reguliavimo spragų, yra priversti dėl negalios pobūdžio darytis mokamus tyrimus.

V. Muliulis, pastebėjo, kad antro karantino metu geriau pasiruošta, t. y., nenutrauktos neįgaliesiems asmenims paslaugos dienos centruose, spec. mokyklose, tačiau problematiška dėl visiems vienodai reikalingų bendrųjų paslaugų teikimo, tokių kaip asmens tapatybės kortelės keitimas ir išdavimas. Pateiktas atvejis, kai žmogui su negalia, kuris negali savarankiškai judėti, reikėjo asmens tapatybės dokumento, o paskambinus į Migracijos departamentą, buvo pasakyta, kad jie įprastomis sąlygomis atvyksta į namus ir sutvarko dokumentus, tačiau esant karantinui, asmuo su negalia pats turi atvykti į Migracijos departamentą. Žmogus su negalia buvo priverstas vykti su taksi ir mokėti už tai 70 Eur. Tad keliamas pagrįstas klausimas: ar asmenys su negalia patys turi susimokėti, kad gautų jiems būtinas paslaugas. Daugelis savivaldybių deklaruoja, kad judumo ir transporto problemas išspręs savo pajėgomis, tačiau ne visos savivaldybės aktyviai tai daro, o dar mažiau informuoja apie šį sprendimo priėmimo būdą. Tai taip pat susiję su nuvažiavimu į Covid-19 testo vietą. Savivaldybės turi pareigą tuo pasirūpinti.

V. Pivoras paminėjo, kad komunikacija sudėtinga ir atliekant testą klausos negalią turintiems. Trūksta informacijos pateikiant ją gimtąja gestų kalba.

K. Dūdonytė paminėjo, kad ir autistiškiems bei žmonėms su intelekto negalia taip pat problematiška su informacijos prieinamumu ją pateikiant lengvai suprantama kalba.

NUTARTA. Komisijai rašyti raštą Vyriausybei, Savivaldybių asociacijai, NVSC ir Migracijos departamentui apie esamą situaciją, kad būtų užtikrintas alternatyvus nemokamas testas ir pavėžėjimas asmenims su negalia ir nuolat jiems padedantiems gyventi atviroje bendruomenėje asmenims. Siūlyti, kad NVSC ir Migracijos departamentas perduotų reikiamus duomenis ne tik tiesioginės srities įstaigoms/asmenims, bet ir savivaldybėms, kurios turi pareigą pasirūpinti pavėžėjimo paslauga asmenims su negalia ir juos nuolat prižiūrintiems/globojantiems, neturintiems galimybės savo transportu atvykti į testavimo vietas ar kitas viešųjų paslaugų tarnybas/įstaigas. Paminėti, kad ne visų negalių asmenims informacija yra pateikiama suprantamai. Taip pat paminėti apie situaciją globos namuose, pabrėžiant, kad ir grupiniuose gyvenimo namuose rizika užsikrėsti padidėjusi, kai vienoje vietoje gyvena 10 žmonių. Šio rašto pradinį variantą siūlyta parengti V. Pivorui, tačiau jis atsisakė, motyvuodamas, kad jis rašyti negali, o paklausus, kaip sekasi dėl ankstesniame posėdyje nuspręsto kreipimosi apie kliūtis dėl informacijos prieinamumo visiems, jis paminėjo, kad dar negavo atsakymo iš kurčiųjų organizacijos.

Komisijos pirmininkė

Kristina Dūdonytė

Komisijos sekretorė

Dalia Mikalauskaitė